

Kravos, Marko: **Deva iz Devina in trije junaki** : igrokaz po starih zgodbah.

Ilustr. Jurij Devetak. Trst : Založništvo Tržaškega Tiska : Vita Activa nuova ; Celovec : Drava, 2023, 88 str.

| P – 2. stopnja / M – 3. stopnja

| Devinski grad | snubci | kresna noč | ljubezen | princese | ženini | dogodivščine | humor
| stripi



Bela dama je še danes ime značilne bele skale na steni pod gradom Devin, ki je lepo vidna že od daleč in ponazarja žensko z belo tančico. O njej je ohranjenih nekaj različic pripovedi o prepovedani ljubezni med mladim ribičem in mladenko, ki jo graščak ugrabi in zadrži na gradu.

Pričujoča različica pa je prav posebna: v obliki stripa in zasnovana kot otroška gledališka predstava oz. generalka, ki jo izvajajo sodobni mladi igralci. Tako se prepletajo tri ravni: pogansko-mitološka, pravljicična in sodobna. V dodatku pa avtor pove, da je ta zgodba »pismo v steklenici, ki čaka, da ga kdo prebere«, kajti z njo želi zaupati skrivnost, kako »se vse prepleta, spreminja in večno vrti«.

Besedilo je kot nalašč za upodobitev, seveda tudi za branje in raziskovanje, saj nudi vrsto spodbud. Za bralke in bralce v 4-6. razredu, tudi za mlajše in starejše, za dramsko skupino na šoli ... za medpredmetno povezavo in za bralno značko!

Spodbude - ne zgolj za branje:

Avtorja knjige: pisatelj Marko Kravos in stripar Jurij Devetak. O obeh najdemo informacije na spletu.

Preberemo besedilo, lahko tudi po vlogah.

Obnovimo zgodbo, da razumemo, za kaj gre: Princesa z Devina, starega gradu pri Štivanu, si na kresni »danoč«, 23. junija, želi izbrati moža: zjutraj ga izbira med junaki kot rdečelasa Zora, čez dan kot zelenolasa Dana, zvečer kot črnolasa Deva. Ker toliko menja pričeške, ji pravimo kar prinčeska.

Kdo so (poleg princeske) še druge osebe? Vsi so predstavljeni na koncu knjige. (Janko iz zamorske dežele, Janez iz daljnega Jutrovega in domačin Ivan s čredo ovac, ki princesi prinašajo različne darove, pri plezanju po grajskem obzidju pa jim nagajajo različne živali - medved, sokol in leteča ribica. Tu sta še spletična in klicar.)

Čas dogajanja: kresna noč.

Kraj dogajanja: Devin, stari grad pri Štivanu.

Morda nam ne bosta dovolj razlagi na hrbtni strani, zato raziskujemo naprej. (Če ne drugje, na spletu je dovolj informacij.)

Raziščemo jezik: v besedilu je nekaj arhaičnih izrazov, nekaj narečnih in slenga, nekaj pa je avtorjevih duhovitih skovank.

Naštudiramo predstavo: igralci se naučijo besedila (morda bo lažje, če ga iz stripa najprej prepíšemo v običajno obliko dramskega besedila); vodi jih režiser, pri likovnem in tehničnem pouku izdelamo sceno, kostume in nastopajoče živali (ovce, medveda, sokola, letečo ribico).

Predstavo odigramo: mlajšim učencem na šoli, staršem ob zaključku šolskega leta ali ob kakšni drugi priložnosti, na gostovanju v domu starejših idr. Lahko je tudi program ob zaključku bralne značke in tedaj lahko povabimo tudi avtorja besedila Marka Kravosa in/ali striparja Jurija Devetaka.



Kdo je opravil »obveznost« za bralno značko? Vsak, ki je kakorkoli sodeloval v projektu. (Da, tudi tisti, ki so izdelali sceno, saj so morali poznati besedilo in domisliti rešitve za izdelavo. Da, tudi tisti, ki so na spletu poiskali informacije o kresni noči in gradu Devin ter nam ju predstavili. Itd.)

Nadaljnje spodbude – samo za branje:

Marko Kravos (1943) je slovenski tržaški pesnik, pisatelj, otroški avtor, esejist in prevajalec, tudi predsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS. V tem letu je praznoval 80. rojstni dan! Na spletu je dostopnih veliko informacij o njem. Preberimo še kakšno njegovo delo za mlade bralce, glej: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/hisa-selivka>

Jurij Devetak (1997) je slovenski tržaški ilustrator in stripovski ustvarjalec. Je avtor romana v stripu *Nekropola*, nastalega po motivih istoimenskega romana Borisa Pahorja.

Bela dama Devinska je roman slovenskega tržaškega pisatelja Dušana Jelinčiča, ki govori o dveh zaljubljenih iz zgodovinskih časov, ki se predajata prepovedani ljubezni. (Sanje, 2010, 220 str.)

https://sl.wikipedia.org/wiki/Bela_dama_Devinska

Branje za mentorice in mentorje branja ter srednješolce.